Giacomo Orefice

Chopin

OPERA WROCŁAWSKA

TAURON
POLSKA ENERGIA

OFICJALNY PARTNER SEZONU OPERY WROCŁAWSKIEJ
AN OFFICIAL PATRON OF WROCŁAW OPERA SEASON

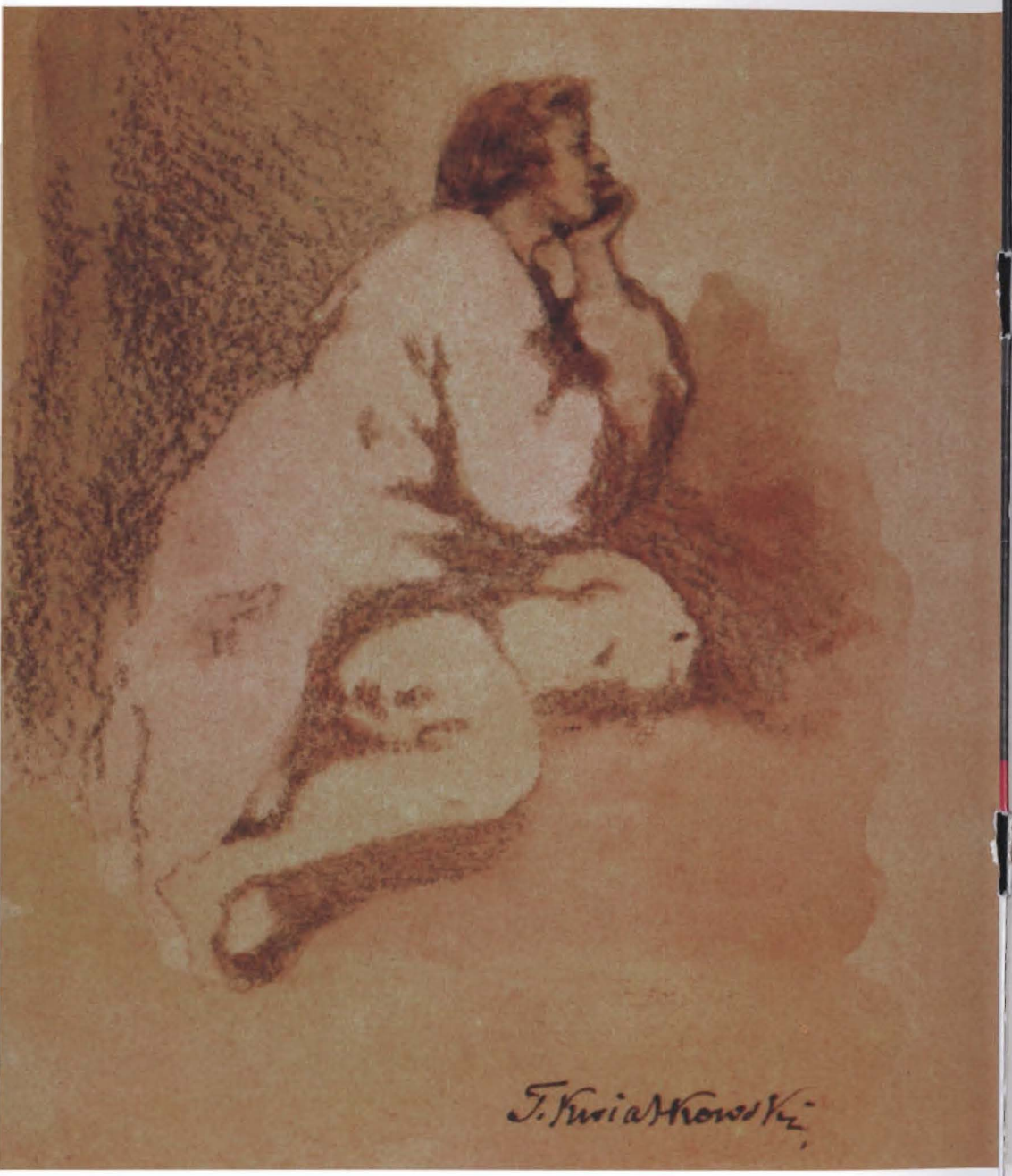

Fryderyk Chopin. Akwarela Teofila Kwiatkowskiego, ok. 1849 r.
Frederic Chopin. A watercolour by Teofil Kwiatkowski, dating from about 1849

OPERA WROCŁAWSKA

INSTYTUCJA KULTURY SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO
WSPÓŁPROWADZONA PRZEZ MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

EWA MICHNIK
DYREKTOR NACZELNY I ARTYSTYCZNY

CHOPIN

GIACOMO OREFICE

Chopin 2010

OPERA W 4 AKTACH | OPERA IN 4 ACTS
ANGIOLO ORVIETO – LIBRETTO
MEDIOLAN | MILAN, 1901 – PREMIERA | PREMIERE
WARSZAWA | WARSAW, 1904 – PREMIERA POLSKA | POLISH PREMIERE

PREMIERA | PREMIERE

SO | SA	30.01.2010*	19.00
ND | SU	31.01.2010	17.00
SO | SA	6.02.2010*	19.00
ND | SU	7.02.2010	17.00

*SPEKTAKL Z GWIAZDĄ | PERFORMANCE WITH GUEST STAR

CZAS TRWANIA SPEKTAKLU | DURATION: 140 MIN.
1 PRZERWA | 1 INTERVAL

SPEKTAKL WYKONYWANY JEST W JĘZYKU WŁOSKIM Z POLSKIMI NAPISAMI
ITALIAN LANGUAGE VERSION WITH POLISH SUBTITLES

TŁUMACZENIE LIBRETTA NA TABLICY ŚWIETLNEJ
LIBRETTO TRANSLATION ON PROJECTION SCREEN – JUSTYNA WALASIK

OPERA WROCŁAWSKA SKŁADA PODZIĘKOWANIE MUZEUM HISTORYCZNEMU W SANOKU
ZA MOŻLIWOŚĆ WYKORZYSTANIA W SCENOGRAFII SPEKTAKLU OBRAZU ZDZISŁAWA BEKSIŃSKIEGO.

THANKS TO THE HISTORICAL MUSEUM IN SANOK FOR THE PERMISSION TO USE THE PAINTING
BY ZDZISŁAW BEKSIŃSKI IN THE PERFORMANCE SET DESIGN.

REALIZATORZY | PRODUCERS

EWA MICHNIK
KIEROWNICTWO MUZYCZNE, DYRYGENT
MUSIC DIRECTION, CONDUCTOR

LACO ADAMIK
INSCENIZACJA I REŻYSERIA | STAGE DIRECTION

BARBARA KĘDZIERSKA
DEKORACJE | STAGE DESIGN

MAGDALENA TESŁAWSKA
KOSTIUMY | COSTUME DESIGN

ANNA GRABOWSKA-BORYS, ZYGMUNT MAGIERA
PRZYGOTOWANIE CHÓRU | CHORUS MASTERS

BASSEM AKIKI
ASYSTENT DYRYGENTA, PRZYGOTOWANIE CHÓRU DZIECIĘCEGO
ASSISTANT CONDUCTOR, CHILDREN CHORUS MASTER

HANNA MARASZ
ASYSTENT REŻYSERA | ASSISTANT STAGE DIRECTOR

JUSTYNA WALASIK
TŁUMACZENIE LIBRETTA, ASYSTENT REŻYSERA - STAŻYSTA
LIBRETTO TRANSLATION, ASSISTANT STAGE DIRECTOR - TRAINEE

**BARBARA JAKÓBCZAK-ZATHEY, MARIA RZEMIENIECKA
JUSTYNA SKOCZEK, OLESYA TUTOVA**
KOREPETYTORZY SOLISTÓW | SOLOISTS COACHES

ADAM FRONTCZAK, JULIAN ŻYCHOWICZ
INSPICJENT | DEPUTY STAGE MANAGER

IGOR MITORAJ
PLAKAT | POSTER

OBSADA | CAST

CHOPIN
STEVEN HARRISON**
IWAN KIT

ELIO
MARIUSZ GODLEWSKI*
JACEK JASKUŁA

FLORA
ANNA LICHOROWICZ
ANASTAZJA LIPERT
EWA VESIN

MNICH | MONK
DAMIAN KONIECZEK
PIOTR WOŁOSZ
RADOSŁAW ŻUKOWSKI

STELLA
EVGENIJA KUZNETSOVA
ALEKSANDRA SZAFIR

PIANISTA | PIANIST
JAROSŁAW ŁOKIETKO*
MICHAŁ SZCZEPAŃSKI*

* GOŚCINNIE | GUEST
** GOŚĆ SPECJALNY | SPECIAL GUEST

KOLĘDNICY, GOŚCIE, ŻOŁNIERZE,
MNISI I MNISZKI, ROBOTNICY, STATYŚCI
CAROL SINGERS, GUESTS, SOLDIERS,
MONKS AND NUNS, WORKERS, SUPERNUMERARIES
ANNA GANCARZ
DAJANA AL-MAKOSI
IWAN ANDRUNYK
OLEKSANDR APANASENKO
KAMILA DYKTA
ANATOLIJ IVANOV
JAROSŁAW JÓZEFCZYK
TOMASZ KĘCZKOWSKI
LESŁAW KIJAS
PAULA KRAWCZYK
KONSTANTIN KUSHCHENKO
PAWEŁ OLEKSIAK
PIOTR OLEKSIAK
ŁUKASZ OŻGA
ADAM PIĄTEK
ANNA SZOPA

SOLIŚCI, ORKIESTRA, CHÓR I CHÓR DZIECIĘCY
OPERY WROCŁAWSKIEJ
SOLOISTS, ORCHESTRA, CHORUS AND CHILDREN CHORUS
OF THE WROCŁAW OPERA

DYREKCJA ZASTRZEGA SOBIE PRAWO DO ZMIAN W OBSADACH.
THE CURRENT CAST IS SUBJECT TO CHANGE.

CHOPINA UBÓSTWIAM

I ADORE CHOPIN

WYWIAD ARTURA BIELECKIEGO Z LACO ADAMIKIEM | INTERVIEW WITH LACO ADAMIK BY ARTUR BIELECKI

Artur Bielecki: Chopin jako postać wydaje się bardzo trudnym tematem dla artysty – dla malarza, aktora, reżysera. Jaki dla Pana okazał się Fryderyk Chopin jako bohater sceniczny?

Laco Adamik: Ma Pan rację, że to trudny temat, bo często filmy czy przedstawienia teatralne o Chopinie – poza *Latem w Nohant* Iwaszkiewicza – nie udają się. Jest coś hermetycznego w tej postaci, trudnego do przeniesienia na scenę. Jednak opera Orefice jest czymś specyficznym, to nie jest tak naprawdę portret Chopina. Orefice – kompozytor, pianista z początku XX wieku – zafascynowany muzyką Chopina, stworzył operę o muzyce Chopina, a nie o Chopinie. Nie ma tam biografii kompozytora. Przedmiotem tej opery są cztery bardzo różne obrazy, które z Chopinem tylko luźno korespondują – jest polska wieś, dość dziwnie sportretowana w tej operze, jest bliżej nieokreślony salon paryski, trzeci obraz to Majorka i burza, i wreszcie czwarty obraz to śmierć Chopina w Paryżu. Nie jest to więc historia biograficzna ani dramatyczna, ale historia o muzyce Chopina. Orefice wybrał do niej mnóstwo różnych fragmentów z dzieł kompozytora, w rezultacie powstała kompozycja literacko dosyć miałka. Reżyser, który dostaje taki materiał, musi pomyśleć, co zrobić, ażeby to się obroniło na scenie. *Chopin* G. Orefice to także teatr w teatrze, muzyka o muzyce, co stanowi bardzo ciekawy aspekt tego dzieła.

A.B.: Czytając libretto tej opery, czułem się przytłoczony patosem, smutkiem, pretensjonalnym stylem literackim. Czy przygotowując spektakl nie miał Pan obawy przed jakąś pułapką patosu, ocierania się wręcz o kicz?

L.A.: Na pewno warto czytać oryginał włoski libretta, bo tradycyjne tłumaczenie napisane jest językiem nazbyt poetyckim, utrudniającym dodatkowo zrozumienie

tej opery. Chodzi tam przede wszystkim o to, ażeby „sprzedać" muzykę Chopina, ubrać ją w słowa i w obraz sceniczny. Dodatkowy problem to fakt, że muzyka Chopina została tu, zresztą w sposób dość banalny, zaaranżowana na orkiestrę i jej wartość jest mniejsza w stosunku do oryginalnego Chopina. Dyrektor Ewa Michnik wprowadziła pewne innowacje, które zbliżają muzykę opery do oryginalnego Chopina. Co do patosu, to rzeczywiście postrzeganie Polski przez Orefice jest dosyć schematyczne. Pójście za nim słowo w słowo byłoby ryzykowne, dlatego stworzyłem własny scenariusz. Centralnym punktem dramatu jest dla mnie śmierć Chopina, śmierć geniusza jako dramat, jako fakt egzystencjalny. To była moja inspiracja. Problemem opery nie są te cztery obrazy, lecz śmierć geniusza. Proponuję więc taką formę, w której ta historia nie dzieje się w różnych miejscach, jak chce tego libretto, ale w pokoju, w którym umiera Chopin. Ten pokój ma wymiar magiczny, jest pokojem-symbolem, całym światem. Świat przychodzi do tego pokoju. Człowiek w momencie śmierci widzi całe swoje życie. Gdy Chopin umiera, otwierają się w jego wyobraźni obrazy z życia, jakieś wspomnienia – surrealistyczne, przypadkowe. Te obrazy nabierają wtedy głębszego sensu.

A.B.: Czy to jest dla Pana jako reżysera pierwsze spotkanie z Chopinem lub jego muzyką?

L.A.: W latach osiemdziesiątych przygotowywałem się do wyreżyserowania serialu o Chopinie, ale projekt ten nie doszedł do skutku. Teraz z okazji Roku Chopinowskiego pracuję nad pewnym projektem w Krakowie. Wcześniej brałem udział w telewizyjnych realizacjach recitali, ale w dziedzinie przedstawień dramatycznych wrocławski *Chopin* to moje pierwsze spotkanie z kompozytorem.

Portret Fryderyka Chopina autorstwa Eugène Delacroix, 1838 r.
Frederic Chopin's portrait by Eugène Delacroix, 1838

A.B.: A czy lubi Pan muzykę Chopina? Jak Pan odbiera Chopina?
L.A.: Oczywiście, że jego muzyka jest po prostu czymś przepięknym. Nie jestem Polakiem, nie mam więc tych obciążeń z okresu PRL-u, kiedy Chopin trochę się „przejadł", bo go grano przy każdej okazji. Muzykę Chopina ubóstwiam. Bardzo cenię interpretacje jego utworów w wykonaniu Rafała Blechacza.

Artur Bielecki: Chopin as a character appears to be a very difficult theme for the artist – a painter, actor or director. Who has Frederic Chopin become for you as a stage character?
Laco Adamik: You are right, it is a difficult subject, as often films or theatre plays about Chopin – except *The Summer at Nohant* by Iwaszkiewicz – fail. There is something hermetic about this character, something difficult to be transferred onto the stage. However, the Orefice's opera is something specific, it is not really a portrait of Chopin. Orefice, a composer and pianist from the beginning of the 20th century, fascinated by the music of Chopin, created an opera about the music of Chopin, not about Chopin himself. It is not a biography of the composer. The theme of the opera is composed of four different images that only loosely correspond to Chopin: there is the Polish countryside, quite strangely portrayed in this opera, there is an unspecified French art salon, the third image picture is the island of Majorca and the tempest, and finally the fourth image is the death of Chopin in Paris. It is then not a dramatic or biographic history, but a history about the music of Chopin. Orefice had chosen a lot of various pieces from composer's works and as a result the composition that was created is quite weak literary. A director that takes this material has to think what to do, to defend it on the stage. *Chopin* by Orefice is a theatre in a theatre and music about music, which constitutes an interesting aspect of this work.

A.B.: Reading the libretto of the opera, I felt overburdened by the pathos, sadness and affected literary style. While preparing the play did you not fear to be trapped in that pathos, almost bordering with kitsch?

L.A.: Certainly it is worth reading the original Italian libretto, as the traditional translation uses excessively poetical language additionally impeding the understanding of the opera. Its main purpose is to "sell" the music of Chopin, adorn it with words and stage image. An additional problem is caused by the fact that the music of Chopin was arranged here, in any case in a quite trivial way, for the orchestra and its value is diminished in comparison with the original Chopin. The Manager, Ewa Michnik, introduced certain innovations that bring the music of the opera closer to the original Chopin. Speaking of pathos, indeed, Orefice regarded Poland in a quite schematic way. It would have been risky following him word by word therefore I have created my own screenplay. The central point of the drama is for me the death of Chopin, the death of genius as a drama, as an existential fact. This was my inspiration, the problem of the opera are not those four images, but the death of the genius. I propose then a form within which the history does not take place in different places as it is required by the libretto, but in the room where Chopin dies. This room has a magical dimension; it is a room-symbol, the whole world. The world comes to this room. A man at his deathbed sees all his life. When Chopin dies, various images from his life open up in his imagination, some memories, surrealistic, accidental. Then these images gain a deeper sense.

A.B.: Is this the first meeting with Chopin or his music for you as a director?
L.A.: In the eighties I was getting ready to direct a series about Chopin, but this project had not been realized. Presently, due to the Chopin Year I am working on a certain project in Cracow. Previously I took part in television realizations of recitals, but in the domain of drama staging, the Wroclaw *Chopin* is my first meeting with the composer.

A.B.: Do you like the music of Chopin? How do you perceive Chopin?
L.A.: Certainly, his music is something purely beautiful. I am not Polish, therefore I am not burdened with the period of People's Republic of Poland when Chopin was "overused" as his music was played at every opportunity. I adore the music of Chopin. I greatly appreciate the interpretation of his works by Rafal Blechacz.

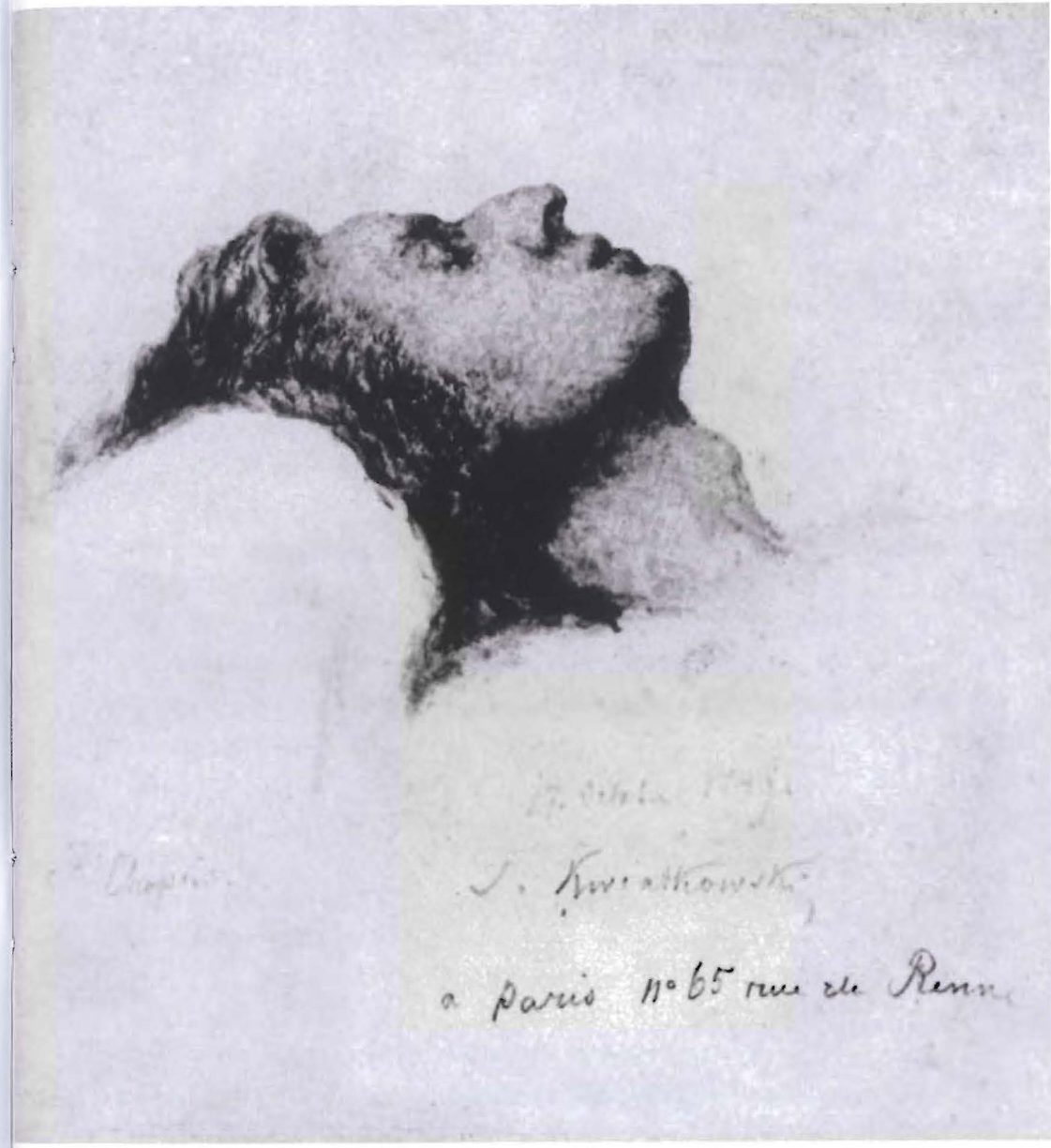

Fryderyk Chopin na łożu śmierci. Rysunek Teofila Kwiatkowskiego z 17 października 1849 r.
Frederic Chopin on his deathbed. The drawing by Teofil Kwiatkowski on 17 October 1849

CHOPIN: W OPERZE, CZYLI U SIEBIE

CHOPIN AND THE WORLD OF OPERA

ARTUR BIELECKI

Wraz z Nowym Rokiem 2010 cały muzyczny świat rozpoczął obchody 200. rocznicy urodzin Fryderyka Chopina. Od wielu lat obserwować można globalny fenomen zainteresowania muzyką Chopina, która przekracza granice krajów, kontynentów, a nawet cywilizacji. Zjawisko to z pewnością zasługuje na analizy muzykologów i socjologów. Chopin dawno stał się własnością świata, podobnie jak Shakespeare, Rafael, Bach czy Beethoven. Daty i okrągłe rocznice mają tu całkiem drugorzędne znaczenie, bo dla milionów słuchaczy muzyka Chopina jest codziennością, po prostu częścią ich życia.

Tak o swojej fascynacji pisał Julian Tuwim: *Chopin był największym wstrząsem artystycznym, jakiego doznałem. Uwielbienie dla Chopina wciąż rosło i nadal rośnie, uważam go za najcudowniejsze zjawisko nie tylko w dziejach polskiej poezji, ale w ogóle sztuki wszechświatowej (...). Oddałbym natychmiast Mickiewicza – z rozpaczą, Słowackiego – z żalem, a tuzin Krasińskich za jednego Chopina. Sam nie grając, żywię dla Chopina uczucie, które tylko religią nazwać można. I przez tę miłość dla niego zrozumiałem, że żarliwość wiary doprowadzić może do wojen religijnych i inkwizycji.*

CHOPIN JAKO ŹRÓDŁO INSPIRACJI

Fascynacji twórczością i osobą Fryderyka Chopina ulegali również inni wybitni artyści, reprezentujący różne dziedziny sztuki. Poczynając od współczesnych Chopinowi portretów kompozytora, wśród których zdaje się królować obraz Eugeniusza Delacroix, a także od znakomitego *Fortepianu Chopina* Cypriana Kamila Norwida, poprzez liczne wiersze, dzieła plastyczne, sztuki teatralne, filmy czy utwory muzyczne, które powstawały z upływem czasu. Obserwujemy całą galerię artystycznych pomników, wystawionych autorowi mazurków i polonezów.

Lista przykładów byłaby długa. Kilka z nich to: *Lato w Nohant* Jarosława Iwaszkiewicza (również biografa kompozytora), *Tłumaczenia Szopena* Kornela Ujejskiego (próba przełożenia wrażeń muzycznych na język poezji), lwowska mowa Paderewskiego o Chopinie z roku 1910, biografia Chopina napisana przez Liszta. Portrety, pomniki, rzeźby, filmy o kompozytorze, m.in.: *Młodość Chopina* Aleksandra Forda i *Błękitna nuta* Andrzeja Żuławskiego.

Do powyższych tytułów dodać by należało jeszcze niemałą grupę kompozytorów, zainspirowanych mniej lub bardziej bezpośrednio twórczością, względnie ideową postawą polskiego mistrza, takich jak: Edvard Grieg, Aleksander Skriabin, Karol Szymanowski czy Witold Lutosławski. Znane są słowa Griega: *Chopin nauczył mnie pisać po norwesku.*

Nic więc dziwnego, że Chopina i jego muzykę prędzej czy później odnajdujemy również na wielkiej scenie operowej, baletowej, teatralnej. Opera wydaje się miejscem bardzo odpowiednim, wręcz naturalnym środowiskiem dla Fryderyka Chopina.

KONESER ŚPIEWU I OPERY

Polski kompozytor należał do wielbicieli opery, a zwłaszcza – opery włoskiej. Doceniał piękno śpiewu, włoskie *bel canto*, był admiratorem wielkich kompozytorów operowych, m.in.: Mozarta, Rossiniego, Webera, Belliniego. Swoim uczniom – adeptom fortepianu – zalecał wzorowanie się na kunszcie wybitnych śpiewaków w zakresie prowadzenia melodii i kształtowania *muzycznego oddechu*. Od młodości bywał często w operze, znał repertuarowe nowości. Z wielkim znawstwem wypowiadał się na temat śpiewu, a jego pierwszą miłością była śpiewaczka Konstancja Gładkowska. W swoich listach Chopin pozostawił szereg ciekawych uwag, celnych spostrzeżeń, mini-recenzji na temat sztuki wokalnej i operowej. Z jaką swobodą

dzielił się krytycznymi refleksjami! Oto mała próbka. O Henrietcie Sontag: *Jej diminuenda są non plus ultra, jej portamenta śliczne, a gammy, szczególniej chromatyczne, do góry przepyszne. Śpiewała nam Merkadantego arię bardzo, bardzo, bardzo ładnie.* O Konstancji: *Gładkowskiej mało brak. Lepiej jest na scenie, jak w sali. Nie mówię o grze tragicznej, wybornej, bo nie ma co powiedzieć, co się zaś śpiewu tycze, żeby nie te fis i g czasem u góry, nie trzeba by nam w tym rodzaju nic lepszego. Jak frazuje, to byś się rozkoszował, cieniuje paradnie, a chociaż z początku na wejściu głos się trząsł, później bardzo śmiało śpiewała.* Wspomina także o znakomitej szwedzkiej śpiewaczce Jenny Lind, *która mi potem aż do północy szwedzkie rzeczy śpiewała. Taki charakter odrębny, jak nasz odrębny. My słowiańskiego, oni coś skandynawskiego mają, co zupełnie różne, aleśmy bliżsi siebie niż Włoch Hiszpanowi.* Są to niewątpliwie wypowiedzi, świadczące o dogłębnej znajomości sekretów sztuki wokalnej, pieśni, opery.

W genialnej muzyce Chopina także odnajdziemy pewne inspiracje stylem operowym i śpiewem. Można wręcz mówić o artystycznym pokrewieństwie między mistrzem fortepianu a Vincenzo Bellinim, reprezentantem włoskiego *bel canto*. Wspaniałe nokturny Chopina zyskały miano „pieśni nocy".

Na początku XX wieku pojawiło się kilka scenicznych propozycji, mających na celu prezentację muzyki polskiego kompozytora w świecie baletu i opery. Znany spektakl baletowy z muzyką Chopina zatytułowany został *Sylfidy* (inna wersja tytułu: *Chopiniana*). Kilka fortepianowych dzieł dla potrzeb tego przedstawienia zinstrumentował Aleksander Głazunow. W tym samym okresie włoski kompozytor Giacomo Orefice podjął ciekawą próbę uczynienia Chopina bohaterem opery.

HOŁD Z ZIEMI WŁOSKIEJ

Giacomo Orefice urodził się 27 sierpnia 1865 r. w Vicenzy, zmarł 22 grudnia 1922 r. w Mediolanie. Był kompozytorem, pianistą i krytykiem muzycznym. Ukończył Liceo Musicale Rossini w Bolonii w specjalności kompozycji i fortepianu. Studiował także prawo, ostatecznie jednak postanowił się poświęcić muzyce. Założył w Mediolanie Włoskie Towarzystwo Przyjaciół Muzyki i odegrał ważną rolę w popularyzacji muzyki

w swoim kraju, m.in. występując jako ceniony prelegent. Od 1909 r. wykładał kompozycję w konserwatorium w Mediolanie. Warto podkreślić, że wśród jego uczniów znajdowały się dwie wybitne osobowości włoskiej muzyki XX w.: Nino Rota, słynny kompozytor muzyki filmowej, współpracujący m.in. z Federico Fellinim, oraz wielki dyrygent Victor de Sabata.

W swojej twórczości kompozytorskiej Giacomo Orefice nawiązywał do osiągnięć włoskiej opery werystycznej. Napisał szereg oper, spośród których duży rozgłos zdobyło dzieło poświęcone polskiemu mistrzowi. Opera *Chopin* została wystawiona w Mediolanie w 1901 r. Wkrótce także wykonano ją w Warszawie, gdzie spotkała się z ogromnym zainteresowaniem i bardzo emocjonalną reakcją. W jaki sposób Orefice zdecydował się nakreślić operowymi środkami portret genialnego kompozytora? Jego pomysł był ciekawy i prosty zarazem: postanowił posłużyć się wyłącznie muzyką Fryderyka Chopina we własnym wyborze i instrumentacji. Słuchamy więc operowej historii opartej na motywach z życia kompozytora, opowiedzianej dźwiękami najpiękniejszych utworów Mistrza. Dzieło Orefice nie posiada typowej akcji dramatycznej, zamiast niej w czterech aktach natrafiamy raczej na symboliczne obrazy przywołujące określone nastroje, wspomnienia. Osoby dramatu, poza głównym bohaterem, ukazane są w sposób zawoalowany, pod fikcyjnymi, umownymi imionami, choć niekiedy domyślamy się ich konkretnych, biograficznych pierwowzorów.

Orefice, sięgając do wybranych utworów z twórczości Chopina i przenosząc je na orkiestrę, podjął się trudnego zadania. Muzyka Chopina na ogół bardzo źle znosi tego typu aranżacje, transkrypcje. Jej prawdziwym żywiołem jest fortepian, z jego niepowtarzalnym brzmieniem i charakterem. Przeniesiona w świat orkiestry, zespołu wokalnego lub innych jeszcze konwencji, nadal jest piękna i głęboka, ale już inna. Arcydzieł nie można poprawić, „ulepszyć", można je raczej zepsuć.

Fascynacja włoskiego kompozytora twórczością polskiego artysty musiała być wielka. Być może Giacomo Orefice mógłby powtórzyć za Fryderykiem Nietzsche: *Ja sam zawsze jeszcze nazbyt jestem Polakiem, by za Chopina nie oddać całej reszty muzyki.*

With the New Year of 2010 the whole music world began the celebrations of the 200th birthday anniversary of Frederic Chopin. The long lasting global phenomenon of interest in Chopin's music, that surpasses the borders of countries, continents and even civilizations, certainly deserves the analyses of musicologists and sociologists. Long time ago Chopin has become the property of the world, just like Shakespeare, Raphael, Bach or Beethoven. Dates and anniversaries have quite a minor importance here as for the millions of admirers Chopin's music is there every day; it is a permanent part of their lives.

Every now and then other distinguished artists representing various domains of art undergo the fascination of the person and work of Frederic Chopin. To start with Chopin's contemporary portraits of the composer – among which reigns the picture of Eugene Delacroix, as well as with an outstanding *Piano of Frederic Chopin* by Cyprian Kamil Norwid, through numerous poems, art works, theatre plays, films or music works, we can observe a whole gallery of such artistic monuments that pay tribute to the author of mazurkas and polonaises. There is also quite a large group of composers inspired by the work or the ideological attitude of the master, such as Edvard Grieg, Alexander Scriabin, Karol Szymanowski (the famous words of Grieg are: *it was Chopin who taught me how to write in Norwegian*). It is not surprising then, that Chopin and his music is sooner or later found on the great opera, ballet and theatre stage.

Opera, in any case, seems to be very proper, simply natural for Frederic Chopin. The Polish composer was an opera admirer, especially the Italian opera. He appreciated the beauty of singing, the Italian *bel canto*, and admired the great opera composers including: Mozart, Rossini, Weber and Bellini. He advised his students – the piano adepts – to model on the art of outstanding opera singers in reference to the leading of melody and shaping of the musical "breath". He frequented opera from his early years and was acquainted with the newest repertoire. He talked about singing with great competence and his first love was an opera singer Konstancja Gładkowska. In the brilliant music of Chopin we can find certain inspirations by the opera and the

singing style. We can speak of artistic relations between the master of the piano and Vincenzo Bellini, the representative of the Italian *bel canto*. The wonderful nocturnes of Chopin were named the "songs of the night".

At the beginning of the 20th century there appeared a few proposals for staging, intending to present the music of the Polish composer in the world of ballet and opera. A known ballet performance accompanied by the music of Chopin had been called *Le Sylfides* (another version of the title was *Chopiniana*). A few of piano works for the needs of this performance were instrumented by Alexander Glazunov. At the same time, an Italian composer Giacomo Orefice had undertaken and interesting attempt of making Chopin a main character of an opera.

Giacomo Orefice was born on August 27 1865 in Vicenzy and died on the 22nd of December, 1922 in Milan. He was a composer, pianist and a music critic. Orefice had graduated from *Liceo Musicale Rossini* in Bologna specializing in composition and the piano. He also studied the law, but in the end decided to commit himself to music. He founded an Italian *Association of the Friends of Music* in Milan and played an important role in popularizing music in his own country, being for example, a valued lecturer. Since 1909 he had lectured on composition in *Milan Conservatory*. It is worth to emphasize that among his students there were two prominent representatives of Italian music in the 20th century: Nino Rota – a well-known composer of film music cooperating, among others, with Federico Fellini and a great conductor Victor de Sabata. In his composing work, Giacomo Orefice referred to the Italian *verismo opera*. He wrote a number of operas, among which there was a renowned work dedicated to the Polish master. The opera *Chopin* was staged in Milan in 1901. It was soon performed in Warsaw where it awoke great interest. How did Orefice decide to draw a portrait of the brilliant composer by using the opera means? His idea was interesting and simple at the same time; he decided to only use Chopin's music of his choice and instrumentation. We listen then to the opera history based on the elements of the composer's life retold by the use of the most beautiful sounds of the master's music.

CHOPIN W INSCENIZACJI LACO ADAMIKA STRESZCZENIE LIBRETTA

CHOPIN STAGED BY LACO ADAMIK
LIBRETTO SUMMARY

ARTUR BIELECKI

Opera Chopin nie posiada tradycyjnej akcji dramatycznej, składa się z czterech aktów – obrazów.

PROLOG

Chopin umiera. Jest przy nim przyjaciel Elio i Stella, jego siostra. W pamięci umierającego kompozytora pojawiają się wspomnienia, obrazy z jego życia.

AKT I

Obraz polskiej wsi. W wyobraźni umierającego Chopina powraca dzieciństwo, młodość. Jest Wigilia. Stella – postać symbolizująca miłość Chopina do swojej siostry, Elio – przyjaciel kompozytora. Postaciami symbolicznymi są Kolędnicy.

AKT II

Obraz przywołujący salon paryski.

Scena pierwsza. Elio opowiada francuskim dzieciom legendę o polskim wojsku. Chopin włącza się do tej opowieści. Powraca uczucie żalu po klęsce Powstania Listopadowego. Postaciami symbolicznymi są Powstańcy.

Scena druga. Wspomnienia miłości. Pojawia się Flora – symboliczna Kochanka. Chopin daje recital.

AKT III

Majorka. Obraz przywołujący wspomnienie podróży na Majorkę. Refleksje o losie człowieka i zmaganiu się z siłami natury. Burza – Chopin zafascynowany walką ludzi z żywiołem. Zapowiedź śmierci Chopina – umiera Gracja, młoda dziewczyna, przyjaciółka Flory, ofiara burzy.

AKT IV

Scena śmierci Chopina. Powraca temat główny z Prologu – śmierć geniusza. Siostra kompozytora, Stella, przywozi umierającemu w szkatułce ziemię z Ojczyzny.

The opera Chopin does not consist of traditional dramatic action, it is constituted by four acts – images.

PROLOGUE

Chopin dies. His friend Elio and sister Stella accompany him. Reminiscences, images from his life appear in the memory of the dying composer.

ACT 1

The picture of the Polish countryside. In the memory of the dying Chopin his childhood and youth return. It is Christmas Eve. Stella – her character reminds of Chopin's love for his sister, whereas Elio is a reminiscence of composer's friend. The characters of Carolers are symbolic.

ACT II

An image invoking a French art salon.

Scene One: Elio tells French children the legend about the Polish army. Chopin joins the telling of the story. The feeling of regret after the failure of the November Uprising returns. The characters of Insurgents are symbolic.

Scene Two: The reminiscences of love. A symbolic lover – Flora – appears. Chopin gives a recital.

ACT III

Majorca. An image invoking reminiscences of the journey to Majorca. Reflections on the human fate and the struggle with the powers of nature. The tempest – Chopin is fascinated by the struggle of people with the element. The portent of Chopin's death – Grace – a young friend of Flora dies as the victim of the tempest.

ACT IV

The scene of Chopin's death. The main theme from the Prologue – the death of the genius – returns. The composer's sister – Stella – brings the dying man a piece of native soil in a box.

realizatorzy, gość specjalny, soliści

Producers, Special Guest, Soloists

REALIZATORZY

PRODUCERS

EWA MICHNIK
Kierownictwo muzyczne, dyrygent
Music Direction, Conductor

LACO ADAMIK
Inscenizacja i reżyseria
Stage Direction

BARBARA KĘDZIERSKA
Dekoracje | Stage Design

MAGDALENA TESŁAWSKA
Kostiumy | Costume Design

ANNA GRABOWSKA-BORYS
Przygotowanie chóru
Chorus Master

ZYGMUNT MAGIERA
Przygotowanie chóru
Chorus Master

BASSEM AKIKI
Asystent dyrygenta,
przygotowanie chóru dziecięcego
Assistant Conductor, Children Chorus Master

HANNA MARASZ
Asystent reżysera
Assistant Stage Director

JUSTYNA WALASIK
Tłumaczenie libretta, asystent reżysera – stażysta
Libretto Translation, Assistant Stage Director - Trainee

AUTOR PLAKATU | AUTHOR OF POSTER

IGOR MITORAJ

Urodził się w 1944 r. w Oederan w Rudawach (Niemcy). Studiował malarstwo na Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie pod kierunkiem Tadeusza Kantora. W 1968 r. wyjechał do Paryża, gdzie ukończył École Nationale Supérieure des Beaux Arts. Karierę artystyczną rozpoczął indywidualną wystawą w 1976 r. w galerii La Hune w Dzielnicy Łacińskiej w Paryżu. W 1977 r. przygotował wystawę własnych rzeźb i biżuterii z brązu dla galerii ArtCurial w Paryżu. W 1986 r. został zaproszony na 42. Biennale w Wenecji. Prezentował swe prace, w m.in.: New York Academy of Art (1989 r.), Museo Archeologico, Ogrodach Boboli we Florencji (1999 r.), Muzeum Olimpijskim w Lozannie (2001 r.). W Polsce prace wystawiał w muzeach i galeriach Poznania (2003 r.), Krakowa (2004 r.), Warszawy (2004 r.). Jego rzeźby, często gigantycznej wielkości, stoją w reprezentacyjnych punktach wielu miast, m.in. w: Paryżu (La Défense), Rzymie, Mediolanie, Lozannie, Londynie, Krakowie, Scheveningen koło Hagi, w USA i Japonii. Wiele z jego prac powstaje z glinianego lub gipsowego oryginału, w odlewniach i pracowniach kamieniarskich Pietrasanty (gdzie artysta od 1983 r. ma swą pracownię). Mitoraj zafascynowany jest Michałem Aniołem i Antonio Canovą, odwołuje się do warsztatu przeszłości, cały czas poszukując nowej estetyki czasów, w których żyje. Głównym tematem rzeźb Mitoraja jest ludzkie ciało, jego piękno i kruchość, a także głębsze aspekty ludzkiej natury, które pod wpływem czasu i okoliczności ulegają wynaturzeniu. Odwołując się do mitologii lub historii Grecji i Rzymu, niejako "cytuje" piękno i idealne proporcje rzeźb klasycznych, jednocześnie uzmysławiając odbiorcy ich ludzką naturę i niedoskonałość poprzez umyślne spękania i uszkodzenia powierzchni posągów, a nawet powalenie ich na ziemię. Mityczni bohaterowie, zranieni, niedoskonali patrzą na widza pustymi oczodołami, często zakryci całunami, niczym istoty ranne lub kalekie, niejednokrotnie niemi – z ustami zakrytymi tkaniną. Styl Mitoraja polegający na interpretacji antyku z wprowadzeniem wyraźnych akcentów nowoczesności, jest obecnie rozpoznawany przez miłośników sztuki na całym świecie.

Born in 1944 in Oederan (Germany). He studied painting at *The Kraków School of Art* and at *The Kraków Academy of Art* under Tadeusz Kantor. In 1968, he moved to Paris to continue his studies at *The National School of Art*. In 1976 he held major solo exhibition at *La Hune Gallery*, including some sculptural work. Next year he had an exhibition of his sculptures and jewelry made of bronze in *ArtCurial Gallery* in Paris. Because of this exhibition Mitoraj stayed for a year in a centre of artistic foundry working with bronze and a centre of stonemasons working with marble in Pietrasanta, Italy. He was invited to the 42nd Venice Bienal. He exhibited his works in: *New York Academy of Art* (1989), *Museo Archeologico* and in *The Boboli Gardens* in Florence (1999), *The Olympic Museum* in Lausanne (2001). In Poland he held exhibitions in: Poznań (2003), Krakow (2004), Warsaw (.2004). His sculptures are situated in representative points in many big cities: Paris (*La Défense*), Rome, Milan, Lausanne, London, Krakow, Scheveningen (next to The Hague), the USA and Japan. Mitoraj is fascinated by Michelangelo and Antonio Canova. Mitoraj's sculptural style is rooted in the classical tradition with its focus on the well modelled torso. However, Mitoraj introduces a post-modern twist with ostentatiously truncated limbs, emphasising the damage sustained by most genuine classical sculptures.

SPECJALNY GOŚĆ OPERY WROCŁAWSKIEJ

SPECIAL GUEST OF THE WROCŁAW OPERA

CHOPIN

STEVEN HARRISON

Tenor

Amerykański tenor liryczny, rozpoznawany na wszystkich kontynentach. Sukces przyniosły mu takie role jak Pollio w *Normie* V. Belliniego, Don Jose w *Carmen* G. Bizeta, Florestan w *Fidelio* L. van Beethovena (wszystkie role wykonywane w Deutsche Oper am Rhein), Andrea *Chénier* U. Giordano (w teatrach włoskich) i *Werther* J. Masseneta (wystawiany w Niemczech i RPA). Krytycy chwalili Harrisona za *niezwykłe frazowanie, perfekcyjną dykcję* i *wielkie mistrzostwo* każdego wizerunku scenicznego. Docenili też pogłębiony element wyrazowy w jego wykonaniach i barwę głosu artysty, o szerokiej gamie odcieni. Steven Harrison jest także uznanym pianistą i oboistą (ukończył Stony Brook Uniwersity w Nowym Jorku). W USA występował, m.in. w: Lincoln Center's Avery Fisher Hall w Nowym Jorku, Operze w Nowym Jorku, Operze w Waszyngtonie i Florida Grand Opera w Miami. Wziął udział w koncertowym wykonaniu opery *Ernani* G. Verdiego w Carnegie Hall w Nowym Jorku. W Europie zadebiutował w 2000 r. w brukselskiej Royal Opéra de la Monnaie pod kierownictwem Antonio Pappano w operze *Więzień* L. Dallapiccoli. Od 2005 r. wystąpił, m.in. w: Operze w Taipei (Pollio w Normie V. Belliniego, Pinkerton w *Madame Butterfly* G. Pucciniego), Teatro Colon w Buenos Aires i Baltimore Opera (Rodolfo w *Cyganerii* G. Pucciniego), Narodni Divadlo w Pradze (Samson w *Samsonie i Dalili* C. Saint-Saënsa) oraz na Sferisterio Opera Festival w Macerata i Opera Festiwal we Florencji. W 2007 r. wziął udział w wykonaniu *IX Symfonii* L. van Beethovena z Rosyjską Orkiestrą Narodową w Moskwie pod batutą Mikhaila Pletneva. Sezon artystyczny 2007/2008 to debiut w Vancouver Opera (Turiddu w *Cavalleria rusticana* P. Mascagniego) oraz występy w *Requiem* G. Verdiego w Staatstheater Kassel i podczas światowej prapremiery dzieła *The Fashion* G. Battistelliego w Düsseldorfie. W sezonie 2008/2009 Steven Harrison wykonał rolę Florestana z *Fidelio* L. van Beethovena w Deutsche Oper am Rhein (11 spektakli) oraz tytułową z *Werthera* J. Masseneta w Capetown Opera w południowoafrykańskiej prapremierze tego dzieła. W kwietniu 2009 r. z sukcesem kreował rolę Samsona w *Samsonie i Dalili* C. Saint-Saënsa w Operze Wrocławskiej. W listopadzie 2009 r. zadebiutował w Queensland Opera w Brisbane (Australia) w partii Księcia Mantui w operze *Rigoletto* G. Verdiego.

The US born lyric tenor, who has been heard on six continents. His repertoire includes the main roles in many operas, for example: *Norma* V. Bellini, *Cavalleria rusticana* P. Mascagni, *Carmen* G. Bizet, *Fidelio* L. van Beethoven, *Andrea Chénier* U. Giordano, *Werther* J. Massenet, *Les Troyens* H. Berlioz, *Madame Butterfly* G. Puccini, *Salome* R. Strauss, *Traviata*, Aida, *Rigoletto* G. Verdi. He made his European debut in 2000 at *Brussel's Royal Opera de la Monnaie* with A. Pappano in L. Dallapiccola's *Il Prigoniero*. He has sung in many important theatres in the USA and Europe, such as *Lincoln Center's Avery Fisher Hall* in New York City, *New York City Opera, Washington Opera, Florida Grand Opera Miami, Baltimore Opera, Taipei Opera, Teatro Colon* in Buenos Aires, *Narodni Divadlo in Prague, L'Accademia di Santa Cecilia* in Rome, *Deutsche Oper am Rhein, Leipzig Opera, Capetown Opera* (RPA), *Queensland Opera* in Brisbane (Australia) and *Sferisterio Opera Festival in Macerata, Opera Festival in Florence*. He took part in concerto performance of *Ernani* G. Verdi in *Carnegie Hall* in New York City. In April 2009 he successfully performed the Samson's role in *Samson and Delilah* C. Saint-Saëns in the Wrocław Opera. He is also a recognized pianist and oboist. He graduated from *Stony Brook University* in New York City.

SOLIŚCI
SOLOISTS

CHOPIN

IWAN KIT
Tenor

ELIO

MARIUSZ GODLEWSKI
Baryton | Baritone

JACEK JASKUŁA
Baryton | Baritone

FLORA

ANNA LICHOROWICZ
Sopran | Soprano

ANASTAZJA LIPERT
Sopran | Soprano

EWA VESIN
Sopran | Soprano

MNICH | MONK

DAMIAN KONIECZEK
Bas | Bass

PIOTR WOŁOSZ
Bas | Bass

RADOSŁAW ŻUKOWSKI
Bas | Bass

STELLA

EVGENIJA KUZNETSOVA
Sopran | Soprano

ALEKSANDRA SZAFIR
Sopran | Soprano

PIANISTA | PIANIST

JAROSŁAW ŁOKIETKO

MICHAŁ SZCZEPAŃSKI

DYREKCJA, KIEROWNICTWO I ZESPOŁY OPERY WROCŁAWSKIEJ
MANAGEMENT AND STAFF OF THE WROCŁAW OPERA

Dyrektor naczelny i artystyczny | General and Artistic Director	Ewa Michnik
Zastępca dyrektora | Deputy Director	Janusz Słoniowski
Pełnomocnik dyrektora ds. finansowych - Główny Księgowy The Chief Accountant	Kazimierz Zalewski
Dyrygenci | Conductors	Ewa Michnik Tomasz Szreder Tadeusz Zathey Bassem Akiki
Kierownik muzyczny | Music Director	Tomasz Szreder
Scenograf | Set Designer	Małgorzata Słoniowska
Pełnomocnik dyrektora ds. dokonywania czynności prawnych w zakresie zwykłego zarządu - Główny specjalista ds. prawnych Associate Counsel	Marzena Malinowska
Pełnomocnik dyrektora ds. inwestycyjnych Opera Director's Proxy of Investment	Kazimierz Budzanowski
Główny specjalista ds. marketingu | Marketing Manager	Marek Pieńkowski
Kierownik działu koordynacji pracy artystycznej Artistic Operations Manager	Krystyna Preis
Główny specjalista ds. impresariatu International Artistic Work Manager	Paweł Marzec
Kierownik działu promocji i obsługi widzów Audience and Promotion Service Manager	Anna Leniart
Kierownik działu służby pracowniczej | Personnel Department	Grażyna Lis-Galasińska
Kierownik działu płac i ubezpieczeń społecznych | Human Resources Manager	Halina Głodek-Zadka
Rzecznik prasowy | Press Spokeswoman	Elżbieta Szczucka
Inspicjenci | Deputy Stage Managers	Adam Frontczak Julian Żychowicz
Asystent reżysera | Assistant Stage Director	Hanna Marasz Adam Frontczak*

* współpraca | cooperation

SOLIŚCI ŚPIEWACY | SOLOISTS

Soprany | Sopranos	Ewa Czermak | Aleksandra Kubas Evgeniya Kuznetsova | Aleksandra Lemiszka Anna Lichorowicz | Anastazja Lipert Joanna Moskowicz | Iwona Rutkowska Aleksandra Szafir | Ewa Vesin | Jolanta Żmurko
Mezzosoprany | Mezzo-sopranos	Barbara Bagińska | Anna Bernacka Dorota Dutkowska | Elżbieta Kaczmarzyk-Janczak Iryna Zhytynska
Tenory | Tenors	Łukasz Gaj | Andrzej Kalinin Ivan Kit | Edward Kulczyk Rafał Majzner | Aleksander Zuchowicz
Barytony | Baritones	Jarosław Bodakowski | Jacek Jaskuła Zygmunt Kryczka | Maciej Krzysztyniak Łukasz Rosiak
Basy | Basses	Wiktor Gorelikow | Damian Konieczek Piotr Wołosz | Janusz Zawadzki | Radosław Żukowski
Bas-baryton | Bass-baritone	Tomasz Rudnicki

ARTYŚCI GOŚCINNI | GUESTS

Soprany | Sopranos	Magdalena Barylak | Barbara Kubiak Aleksandra Kurzak | Maja Słoniowska Dorota Wójcik
Mezzosopran | Mezzo-soprano	Edyta Kulczak
Tenory | Tenors	Alexandru Badea | Rafał Bartmiński Krzysztof Bednarek | Steven Harrison Karol Kozłowski | John Horton Murray Janusz Ratajczak | Arnold Rutkowski Adam Sobierajski | Marek Szymański Leszek Świdziński | Paweł Wunder Mario Zhang | Adam Zdunikowski
Barytony | Baritones	Mariusz Godlewski | Adam Kruszewski Jerzy Mechliński | Maciej Ogórkiewicz Artur Ruciński | Rafał Songan Nabil Suliman | Bogusław Szynalski
Basy | Basses	Andrzej Klimczak | Piotr Miciński Janusz Monarcha | Piotr Nowacki
Kontratenor | Countertenor	Sebastian Kaniuk

Pedagodzy wokalni | Vocal Teachers Korepetytorzy solistów | Soloists Coaches	Ewa Czermak | Jolanta Żmurko Barbara Jakóbczak-Zathey | Maria Rzemieniecka Justyna Skoczek | Olesya Tutova

ORKIESTRA | ORCHESTRA

Koncertmistrz | Concert Master	Stanisław Czermak
Z-cy koncertmistrza Assistants Concert Master	Igor Solonenko Tomasz Stocki
I skrzypce | 1st Violin	Joanna Bryła | Karolina Cel Agata Krauz-San Martin | Michał Krzyżosiak Henryk Kozioł | Anna Majewska | Jan Szczerek Barbara Chuściel* | Dagmara Foryś*
II skrzypce | 2nd Violin	Ilona Borek | Katarzyna Łozowska Justyna Nawrat | Rafał Olszewski | Estera Piec Justyna Piękoś | Anna Szczerbińska | Andrzej Tom
Altówki | Violas	Andrzej Jakimowicz | Marek Kamiński Radosław Bruliński* | Katarzyna Ślęzak* Elżbieta Siedlecka | Andrzej Szykuła Barbara Żarejko | Romuald Żarejko Monika Samolczyk*
Wiolonczele | Cellos	Anna Dynda | Krystyna Marchel Maciej Miłaszewicz | Lidia Młodawska Jakub Myślak | Dariusz Piecha | Agnieszka Szykuła
Kontrabasy | Double Basses	Dariusz Kaczorowski | Wiesław Kaczmarczyk Krzysztof Kafka | Ireneusz Szykuła
Fortepian / Klawesyn / Organy / Celesta Keyboard Instruments	Barbara Jakóbczak-Zathey | Maria Rzemieniecka Justyna Skoczek | Olesya Tutova | Barbara Sas*
Flety | Flutes	Małgorzata Danielewicz-Borzęcka Dorota Imienińska | Monika Ledwolorz Tadeusz Witek
Oboje | Oboes	Krzysztof Olearczyk | Maciej Strasiński Konrad Wojtowicz | Ryszard Jarosik*
Rożek angielski | English Horn	Mirosław Wiącek
Klarnety | Clarinets	Mariusz Bałdyga | Rafał Dynda | Jadwiga Rymarczuk Przemysław Polak*
Fagoty | Basoons	Dariusz Bator | Józef Czichy Andrzej Kuprianowicz | Tomasz Wieczorek
Waltornie | French Horn	Andrey Kontorin | Jerzy Porębski Krzysztof Proskień | Adam Szybiak Sławomir Trojanowski | Sławomir Wagner Adam Wolny
Trąbki | Trumpets	Paweł Spychała | Arkadiusz Tabiś Mirosław Wenc
Puzony | Trombones	Jacek Makowski | Paweł Maliczowski | Wiktor Rakowski Grzegorz Rymarczuk
Tuba | Tuba	Grzegorz Pastuszka
Perkusja | Percussion	Karol Papała | Jarosław Paszko | Zbigniew Wojciechowski
Harfa | Harp	Magdalena Czopka | Bożena Trendewicz
Inspektor orkiestry | Orchestra Inspector	Wiktor Rakowski

* współpraca | cooperation

CHÓR | CHORUS

P.O. Kierownika chóru Acting Chorus Master	Zygmunt Magiera
Dyrygent chóru | Chorus Conductor	Anna Grabowska-Borys
Soprany | Sopranos	Alicja Grabowy | Ewa Jaskuła Agnieszka Józefczyk | Maria Kamyczek Katarzyna Kozdrowska-Kordyjak Kinga Krzywda | Beata Marciniak-Kozłowiecka Kinga Mazurkiewicz-Pala | Paulina Pobłocka Katarzyna Słowińska | Bronisława Sobierajska Katarzyna Szafarska |Małgorzata Walczyk-Cegiełkowska Beata Wiszniewska | Małgorzata Węgrzyn-Krzyżosiak
Alty | Altos	Urszula Czupryńska | Beata Gąsior Jolanta Górecka | Joanna Grabowska-Piekarska Beata Kaczmarska-Staszak | Monika Kusz Jolanta Michalak-Lechowska | Ryszarda Nawdziun Ewa Wadyńska-Wąsikiewicz | Anna Wojciechowska
Tenory | Tenors	Iwan Andrynuk | Sławomir Baranowski Piotr Bunzler | Oleksandr Gerasymyuk Lesław Kijas | Marcin Klarman Robert Kopa | Łukasz Łukaszka Bolesław Słowiński | Wojciech Stasik
Basy | Basses	Andrzej Adrianowicz | Mieczysław Chodaczek Marek Ciepły | Andrey Gerasimyuk Arkadiy Gerasimyuk | Marcin Grzywaczewski Marek Klimczak | Marek Kłosowski | Marcelo San Martin Jerzy Szlachcic
Inspektor chóru | Chorus Inspector	Katarzyna Słowińska

BALET | BALLET

Kierownik baletu | Ballet Master	Bożena Klimczak
Pedagog baletu | Teacher	Ałła Abesadze
Akompaniator baletu | Coach	Stanisław Gal
1 Tancerka | 1st Dancer	Nozomi Inoue
1 Tancerz | 1st Dancer	Sergii Oberemok
Soliści | Soloists	Oleksandr Apanasenko | Tomasz Kęczkowski Marta Kulikowska de Nałęcz | Piotr Oleksiak Paweł Oleksiak | Aleksandra Piotrowska Anna Szopa | Paulina Woś
Koryfeje | Coryphées	Dajana Al-Makosi | Kamila Dykta Anna Gancarz | Anatolij Ivanov Liliya Ivanova | Jarosław Józefczyk Neda Kalember | Zofia Knetki Konstantin Kushchenko | Łukasz Ożga Adam Piątek | Sylwia Piotrowicz

Zespół | Corps de ballet	Aleksandra Fiet | Paula Krawczyk Magdalena Lis | Martyna Muskała | Monika Wyrębska
Inspektor baletu | Ballet Inspector	Paweł Oleksiak

KIEROWNICTWO TECHNICZNE | TECHNICAL CREW

Kierownik techniczny | Technical Manager	Henryk Lidtke
Kierownik zespołu pracowni dekoracji i kostiumów Decorations and Costumes Atelier Manager	Zbigniew Francuz
Kierownik magazynu kostiumów i garderobianych Storage (Costumes) and Dressing Room Manager	Krystyna Baros
Kierownik sekcji oświetlenia sceny | Stage Lighting Manager	Andrzej Matuszak
Kierownik sekcji akustycznej | Acoustics Manager	Jerzy Gałek
Asystent scenografa ds. technicznych Technical Assistant to Set Designer	Jan Romanowski
Kierownik pracowni malarskiej | Scenic Painting Manager	Elżbieta Kocowska
Kierownik pracowni krawieckiej męskiej Men's Costumes Atelier Manager	Waldemar Krawczyk
Kierownik pracowni krawieckiej damskiej Women's Costumes Atelier Manager	Zofia Dudek
Kierownik pracowni perukarskiej i charakteryzatorskiej Wigs and Makeup Atelier Manager	Grażyna Matuszak
Brygadzista pracowni modystycznej | Milliner Atelier	Maria Grzesiak
Brygadzista pracowni szewskiej | Shoes Atelier	Bogusław Nowicki
Zdjęcia | Photos	Marek Grotowski

Projekt i opracowanie graficzne | Graphic Design	Angelika Siwon
Przygotowanie i druk | Desk Top Publishing	PUH SEMATA Sp. z o.o.
Wydawca | Published by	Opera Wrocławska 2010

Nakładem Opery Wrocławskiej

©Opera Wrocławska

TAURON POLSKA ENERGIA

OFICJALNY PARTNER SEZONU OPERY WROCŁAWSKIEJ
AN OFFICIAL PATRON OF WROCŁAW OPERA SEASON

MECENAT | PATRONAGE

DOLNY ŚLĄSK
INSTYTUCJA KULTURY SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

SPONSOR PREMIERY | PREMIERE SPONSOR

GÓRAŻDŻE CEMENT
HEIDELBERGCEMENT Group

SPONSORZY | SPONSORS

Qubus Hotel ★★★★ WROCŁAW
Scandic WROCŁAW
GreenHouse Restaurant & Bar
Galeria Dominikańska WROCŁAW
EPI

PARTNER REKLAMY ZEWNĘTRZNEJ | PATRON OF OUTDOOR ADVERTISING

euroawk THE GREAT OUTDOORS.
MINI MEDIA MAŁY FORMAT WIELKIE MOŻLIWOŚCI

PATRONI MEDIALNI | MASS MEDIA PATRONS

gazeta Wrocław
TVP WROCŁAW
RADIO WROCŁAW
iram
THE VISITOR
MAESTRO
ams
WROCŁAWIANIN
kulturaonline.pl

DWUTYGODNIK
ruch muzyczny

Najstarsze polskie czasopismo poświęcone muzyce poważnej
Recenzje koncertów i przedstawień operowych, recenzje płyt
Relacje z festiwali i konkursów, krajowych i zagranicznych
Artykuły o sprawach nurtujących środowisko muzyczne
Artykuły o pedagogice muzycznej i upowszechnieniu muzyki
Materiały historyczne

„Ruch Muzyczny" jest dwutygodnikiem, wychodzi 26 razy w roku,
do nabycia w salonach Empiku, księgarniach muzycznych,
w filharmoniach i teatrach operowych oraz w prenumeracie

www.ruchmuzyczny.pl

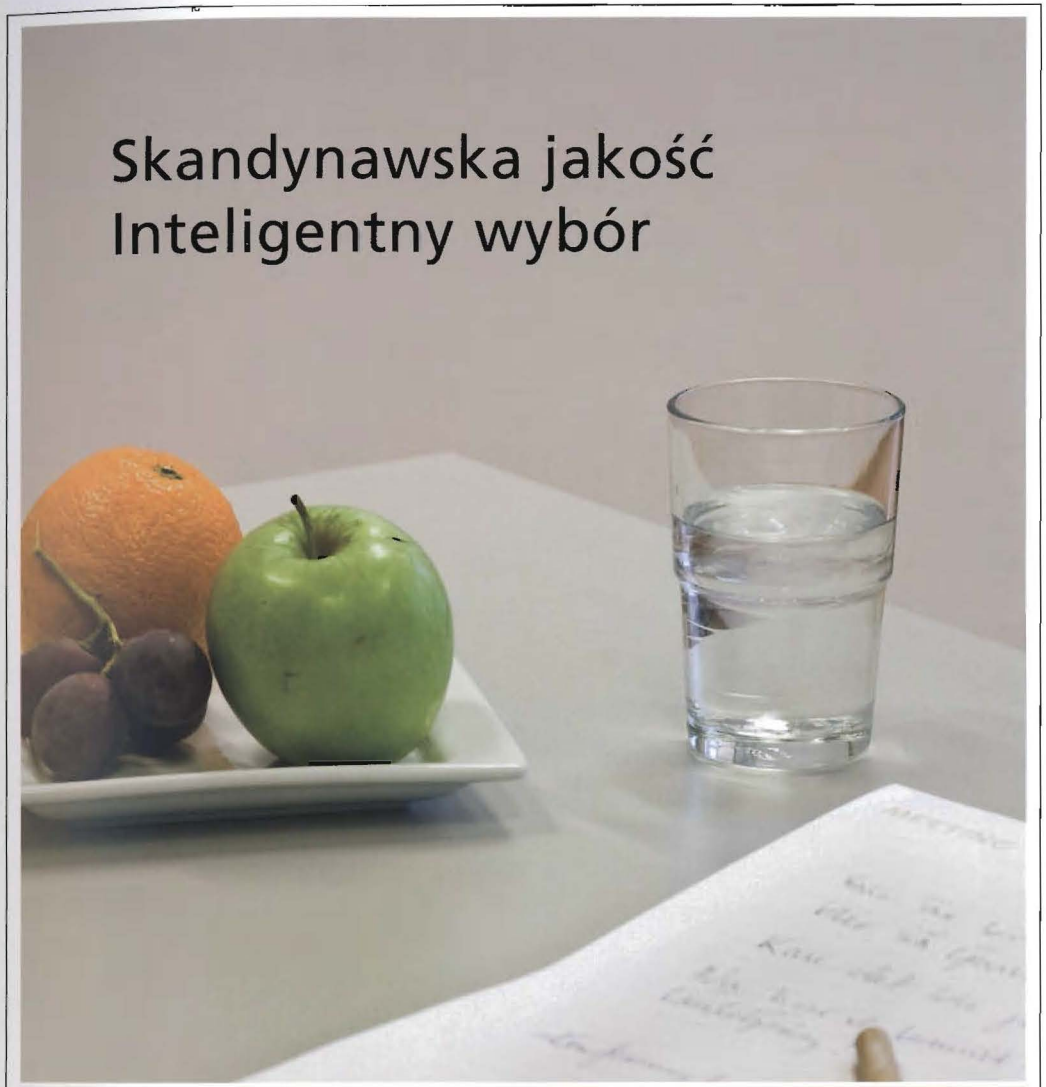

Scandic jest najsilniejszą i najbardziej pozytywnie postrzeganą marką hotelową Skandynawii. Naszą ideą jest zaspokajanie indywidualnych potrzeb i wymogów nowoczesnego stylu życia naszych Gości.

Wybierz SCANDIC Wrocław, idealne miejsce spotkań i inspiracji dla każdego, niezależnie od tego, czy gościsz u nas służbowo, czy prywatnie.

SCANDIC Wrocław,
ul. Piłsudskiego 49/57, 50-032 Wrocław
wrocław@scandichotels.com
www.scandichotels.com

Scandic
WROCLAW

Górażdże sponsorem premiery „Chopin"

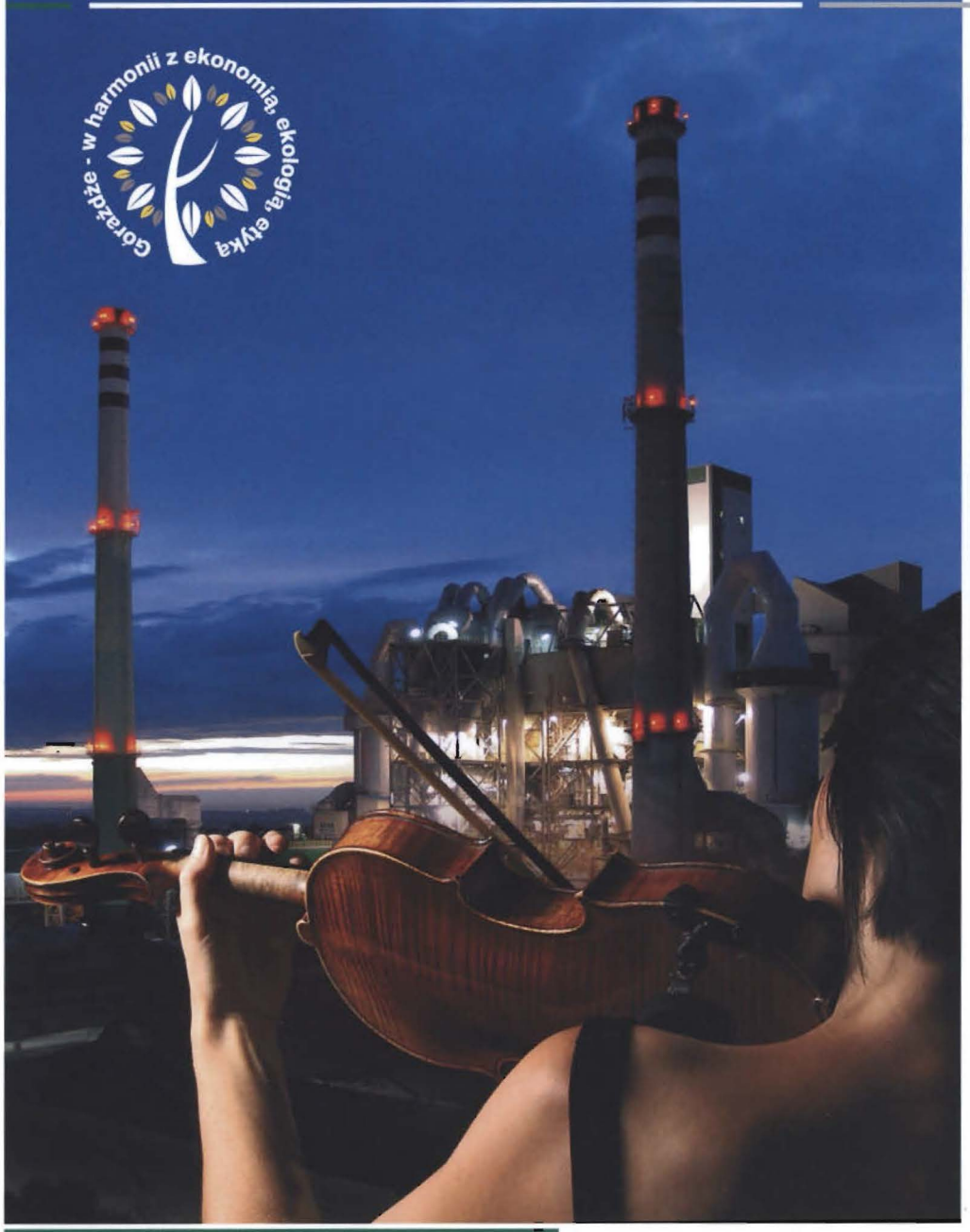

www.gorazdze.pl

GÓRAŻDŻE CEMENT
HEIDELBERGCEMENT Group

TWÓRCZA NATURA ENERGII

Grupa TAURON jest liderem sprzedaży energii elektrycznej w Polsce i drugim pod względem wielkości jej producentem. Firmy holdingu wspierają polską kulturę i twórców. Wśród wielu naszych partnerów są Opera Wrocławska i Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach. W 2009 roku sponsorowaliśmy m.in. awangardowy festiwal Tauron Nowa Muzyka oraz Międzynarodowy Festiwal Pianistyczny Królewskiego Miasta Krakowa.

TAURON
POLSKA ENERGIA

www.tauron-pe.pl

OPERA WROCŁAWSKA | UL. ŚWIDNICKA 35 | WROCŁAW
TEL. 071 370 88 80 | TEL. / FAX 071 370 88 81

SEKRETARIAT@OPERA.WROCLAW.PL | OPERA@OPERA.WROCLAW.PL
WWW.OPERA.WROCLAW.PL